

Andrzej Sakson

Miejsce Wielkopolski w Europie

Autostrada Wielkopolska

Wielkopolska należy do największych, tak pod względem powierzchni, liczby ludności, jak i potencjału gospodarczego, regionów kraju. Obszar obecnego województwa wielkopolskiego (prawie 30 tysięcy km^2 i drugie miejsce w kraju) jest większy od terytoriów takich państw, jak Albania, i prawie taki sam jak terytorium Belgii. Liczba ludności (3,3 mln) z kolei przekracza liczbę obywateli Łotwy i niewiele ustępuje liczbie mieszkańców Irlandii i Litwy.

W rankingu atrakcyjności wszystkich regionów Polski, dokonanym na podstawie wielu czynników, Wielkopolska zajmuje czołowe miejsce. Podobnie usytuowany jest region w rankingu sukcesu rozwojowego, pod względem wielkości napływu inwestycji zagranicznych oraz atrakcyjności inwestycyjnej. W Poznaniu, stolicy regionu, liczącym 566 tysięcy mieszkańców, usytuowane są fabryki takich światowych koncernów, jak: Volkswagen, Bridgestone-Firestone czy Beiersdorf.

Gospodarkę regionu na tle kraju charakteryzuje wysoki potencjał i poziom rozwoju. Wielkość wytworzonego produktu krajowego brutto ogółem (9,1% w skali kraju), jak też w przeliczeniu na mieszkańca, sytuuje województwo wielkopolskie na trzecim miejscu w Polsce.

W Wielkopolsce, będącej najbardziej proinwestycyjnym regionem, bezrobocie jest najniższe w Polsce. Ponad 57% ludności mieszka w miastach. Stolica regionu to silny ośrodek akademicki (studiuje tu około 120 tysięcy studentów). Samorządy Wielkopolski utrzymują ożywione kontakty patronackie z wieloma regionami i miejscowościami w Europie. Region posiada Biuro Informacyjne Województwa Wielkopolskiego w Brukseli. Znaczenie europejskie mają Międzynarodowe Targi Poznańskie.

Wielkopolska położona jest w zachodniej części Polski, w środkowym dorzeczu rzeki Warty. Poznań znajduje się w połowie drogi między Berlinem a Warszawą (odległość miasta od obu tych stolic wynosi 300 km). W historii Polski region ten zajmuje miejsce szczególne. To historyczna kolebka państwa polskiego. Gniezno i Poznań były w średniowieczu stolicami Polski.

Ważną rolę w dziejach Polski i Europy odegrał zjazd gnieźnieński, który odbył się w marcu 1000 roku, kiedy to do Gniezna, do grobu św. Wojciecha, przybył, zaprzyjaźniony wcześniej z tym biskupem – męczennikiem, cesarz Otton III. Zjazd ten oznaczał przyjęcie Polski do grona państw europejskich. Nałożenie diademu na głowę Bolesława Chrobrego i wręczenie włóczni św. Maurycego przez cesarza interpretowane jest jako początek niepodległego i suwerennego państwa polskiego. Ogłoszono wówczas powstanie pierwszej na ziemiach Polski metropolii katolickiej ze stolicą w Gnieźnie.

Tradycję organizowania zjazdów gnieźnieńskich – jako ważnych w dziedzinie duchowej i politycznej w skali europejskiej – zapoczątkowano pod koniec XX wieku. W cyklicznych spotkaniach uczestniczyli m.in. prezydenci: Węgier, Czech, Niemiec, Słowacji, Litwy, Ukrainy i Polski.

W XVIII wieku Wielkopolska była najlepiej rozwiniętym gospodarczo regionem Polski. Był to region wielokulturowy. Mieszkało tu wielu Niemców i Żydów. W wyniku II rozbioru Polski (1793 r.) została ona wcielona do Prus (m.in. jako Wielkie Księstwo Poznańskie). W wyniku zwycięskiego Powstania Wielkopolskiego w 1918 roku oraz następstw I wojny światowej i konferencji wersalskiej Wielkopolska znalazła się ponownie w odrodzonym państwie polskim.

W okresie zaboru pruskiego, jako wyraz konfrontacji narodowej i gospodarczej z państwem zaborczym, ukształtował się specyficzny etos Wielkopolan. Jego cechą charakterystyczną jest większa niż gdzie indziej gospodarność i zmysł praktyczny. Charakterystyczne cechy Wielkopolan to także: pracowitość i dobra organizacja pracy, oszczędność, przywiązanie do tradycji i silny patriotyzm lokalny. Mają oni własną gwarę, zwyczaje i tradycje. Otwarci są na innowacyjne idee i wyzwania globalnej gospodarki. Przez wieki Wielkopolska odgrywała ważną rolę w transferze kulturowym z Europy Zachodniej na ziemie polskie.

Zgodnie ze strategią rozwoju regionu do 2020 roku do najmocniejszych stron regionu należą: korzystne położenie w przestrzeni europejskiej na osi wschód – zachód, dobrze wykształcona, wielofunkcyjna aglomeracja poznańska, dużo obszarów chronionych i terenów o niskim poziomie degradacji środowiska, wysoka aktywność mieszkańców, dobrze wykształcona siła robocza, zróżnicowana i dynamiczna gospodarka, potencjał naukowo-badawczy oraz dobrze rozwinięta infrastruktura (autostrady, lotnisko). ■

Autor jest profesorem UAM oraz dyrektorem Instytutu Zachodniego w Poznaniu